

Bohoslužby v Zábřehu 1.května 2022

J 21, 1-19

Milé sestry, milí bratři, říkal jsem si, že začnu tím, jak jsou ti učedníci po Ježíšově vzkříšení pořád jacísi divní, neakční, někde v ústraní. Jak místo toho, aby nesli radostnou zvěst do celého světa, tak z nudy jdou na ryby. Jistě by se pro takový pohled našlo opodstatnění. Vždyť se jim už dvakrát zjevil a řekl jasně, co mají konat. Dal jim svého Ducha, dal jim poslání, přesvědčil je, že je živý. Jenže na druhou stranu, proč vše vidět hned tak kriticky? Minulá kapitola končila tím, že Ježíš učinil mnoho znamení, ale mnohá nejsou zapsána. Tato však mají nějaký hlubší smysl, proto je Jan předává. Takže ta příhoda s lovem ryb možná znamená něco víc než jen pohled na učedníky jako bezradnou partu, která se raději drží toho, co ji jde nejlíp. Jít na lov ryb mohl být přece také celkem dobrý nápad k začátku jejich působení.

Zvěstovat evangelium. To je úžasné poslání, ale také to není jen tak. Je třeba se na takovou službu připravit. A Petr to vzal celkem prakticky. Pracoval jako rybář, nachytá tedy několik ryb, aby bylo co jíst, aby měli třeba nějaký základ pro své fungování. Z textu se dá pochopit, že nejsou zavřeni někde v ústraní, jsou už dokonce na cestě. Jezero Tiberiatské opravdu není součást Jeruzaléma. Míří do své domoviny, což může být také celkem praktické. Kam nést velkou radost v první řadě, ne-li právě domů. Vždyť Ježíš v této krajině na severu také začínal. Nápad s lovem ryb tedy nemusí být výrazem rezignace na nový život v Ježíšových stopách. Naopak. Může být součástí jeho začátku.

Nějaký zádrhel se zde ale přeci jen objevuje. Petr v sobě nese veliký balvan. Nespadl s Ježíšovým vzkříšením, ani s možností nabídnutou Tomášovi, aby se dotkl jeho ran. Lov ryb se odehrává v noci a patrně někde na hlubině. Do jisté míry tento lov vystihuje, co Petr prožívá. A s ním možná i mnozí další. Roli zde hraje temnota a snaha najít cosi někde v hlubině.

Napadlo vás někdy, že se dá svědomí uplatit? Nebo nějaká bolest překřičet? Není to tak úplně cizí myšlenka. V jádru jsme každý tak trochu herci. A snažíme se vytvořit o sobě obraz, který by se nám líbil. A to někdy i k oklamání sama sebe. Důraz na obraz odvádí pozornost od skutečnosti. Není tolik vidět, cítit, proto pak už moc nebolí, netrápí člověka. Když prožijeme nějaký šok, mnozí nám řeknou, abychom začali něco dělat, ať zapomeneme, ať na to pořád nemusíme myslet. A skutečně to může celkem fungovat. Proto i ten apoštol Petr mohl ve snaze

odvalit veliký balvan ze svého srdce vrhnout své síly do konání Božího díla. Mohl začít dřít, aby nemusel myslet na to, co se v něm někde skrývá. Tak nějak to souvisí i takovým tím úslovím, že poturčenec je horší turka. Zkrátka ve snaze něco v sobě ukryt, přehlušit, se člověk pouští s co největším nasazením do díla.

Obelhávat cosi v sobě lze za bílého dne. Můžeme zaměstnat mysl, aby se soustředila na tolik nových věcí, že nevytáhne, co ji trápí. Ovšem rybolov ukazuje na jednu svízeň. Probíhá v noci. A noc je nebezpečná právě tím, že co je přes den někde v hlubině, vyplouvá na povrch. Zde vyplouvá na povrch prázdnota. I když se Petr snaží být nějak aktivní, nepřináší to žádné ovoce. Snaží se naplnit svůj život, ale je to jen marná snaha. Tudy cesta nevede. Jistě, udělá to možná na ostatní dojem, stejně jako když se člověk snaží dělat mnoho věcí, jen aby umlčel hlas svého svědomí, aby popřel, že v jeho nitru je skryto cosi bolestného. Ale vzniklou prázdnotu to nenaplní.

Situace se mění za svítání. Ne proto, že v nový den se zase dá zaplašit noční děs. Za svítání stojí kdosi na břehu. A ptá se, nastavuje zrcadlo. Co jste chytili? K čemu byla vaše snaha? K čemu je, když se snažíme přebít bolest, prázdnotu či podobné problémy v nás? Poznáváme jen to, že ve chvíli, kdy máme třeba někomu pomoci, jsou naše ruce prázdné. Nemáme nic, co by se dalo sdílet, předat.

Ježíš za úsvitu na břehu moře. Tento obraz situaci mění. Tento obraz připomíná nedělní ráno a prázdný hrob. Tam, kde hledáme útěchu, je prázdnota, protože Ježíš stojí na břehu, je někde před námi. Odkaz k prázdnému hrobu je v tomto příběhu celkem na místě. Ukazuje k otázce, co bylo důvodem k odvalení kamene, který držel Ježíše v temnotě, v chladné prázdnotě? Byl to počet jeho zásluh? Učinil to Bůh proto, že Ježíš dostatečně odpracoval různé lidské nedodělky? Každému je patrné, že takhle to nebylo. Kámen od hrobu neodvalilo Ježíšovo horlivé nasazení za Boží spravedlnost. Tento kámen odvalila Boží láska.

K Boží lásce tento rybolov ukazuje dvojím způsobem. Když učedníci přitáhnout plnou síť ryb, je už na ohni připraveno jídlo. Ježíš je ten, který zve ke své hostině. Ryba a chléb připomínají jeho nasycení zástupu, připomínají všechno, co se kolem dělo. Ne náhodou po tomto nasycení přišel rozhovor o tom, co je pravým chlebem, pravým pokrmem k životu. Pokrm na ohni, stejně jako přesný počet ryb v síti, ukazují k tomu, že zde se děje něco velmi důležitého, tato chvíle má své sdělení pro životy učedníků. Možná bychom to mohli označit za svědectví, že Boží láska nás má ve své péči. Ne vždy pochopíme, jak se to děje. Ale vždy nás to posílí. Tato láska nás naplní, abychom do nového dne nepřicházeli s prázdnotou.

Každé setkání vzkříšeného Ježíše s učedníky, přináší v jejich životě nějaký zlom. První setkání znamenalo prolomení zavřených dveří. Druhé setkání přineslo prolomení pochybností. Třetí setkání znamená uzdravení. Boží láska uzdravuje Petra z jeho pochybností, které ale mají zcela jiný charakter než u učedníka Tomáše. Tomáš tak nějak racionálně vyloučit možnost Ježíšova vzkříšení. Petra trápí něco jiného. Jeho službě nestojí v cestě pochybnost nad Ježíšem jako vzkříšeným Pánem. Brání mu pochybnost nad Ježíšem jako milujícím Pánem. Ví, že zklamal. Přecenil se a dal se přemoci strachem. Zapřel, zradil, utekl pryč. Stojí Bůh o takového služebníka? Stojí Ježíš o takového přítele? Aby bylo vše v pohodě, bylo by nyní logické, že si Ježíš Petra vezme stranou a sám mu sdělí, že mu přeci odpouští. Stranou si ho bere, ale ta zvěst odpuštění je trochu divná. Odvívá se to jinak. Neříká žádnou formuli odpuštění, ale ptá se. Zdá se to divné, ale je v tom cosi geniálního. Když někomu ublížíme, ptáme se, jak to můžeme napravit. Ale Ježíš jakoby zde kladl otázku, co ten druhý pro nás znamená? Neřeší, co Petr může udělat jako krok smíření. Mluví o tom, co bude konat. Mluví o službě, která bude hodně potřebná. Ale její podoba nesouvisí s tím, že takto má odčinit své selhání. Tento rozhovor s trojím vyznáním lásky je podobenstvím našeho dalšího fungování před Boží tváří. Máme se vždy ptát, nikoliv co budeme konat, ale proč to budeme konat. Tímto způsobem ukazuje tento rozhovor také k Boží lásce. Máme si uvědomit, že Bůh je naše láska. Pokání bez lásky zůstane prázdné tak, jako sítě učedníků při jejich lovu.

Tento třetí Ježíšův příchod za učedníky promlouvá i do života dnešní církve. Zcela jistě se snažíme přinášet evangelium do našeho světa. Ale vychází to naprázdno. Proč? První důvod může být v tom balvanu, který měl na srdci Petr. Neseme v sobě pocit hořkosti, nedostatečnosti či podobných pochybností sami nad sebou. A snažíme se je přebít až téměř hyperaktivitou v různých oblastech. Jenže Bůh nechce, abychom mu stále dokazovali, jak moc nás mrzí, že jsme se dopustili toho či onoho, že tam nebo zase jinde jsme to nezvládli a selhali. Jasně přeci řekl, že nám odpouští. To, co žádá, je naše láska, projev toho, že i nám na něm záleží, že pro nás znamená víc než kdokoliv jiný. Takový posun je v našem jednání patrný. Při snaze nějak odčinit své viny, překrýt to, že se za ně stydíme, že nás trápí, v tom všem často sami hledáme, co bychom vykonali velkého a významného. A tak nějak se neptáme, jestli o to Bůh vlastně stojí. Potřebujeme tedy tento rybářský úsvit s prázdnými sítěmi, aby nám došlo, jak důležité je Boží slovo, a že jen tehdy, když dáme na jeho slovo, tehdy se něco může změnit. Nevyjdeme ve svém jednání naprázdno. Jako začínající kazatel jsem byl plný bojovnosti a měl jsem zato, že z kazatelný musí zaznívat, jak naše pojetí víry a způsoby jednání jsou mnohem lepší než u katolíků. Ne, že by se to mnoha lidem v lavicích nelíbilo, ovšem koho zvenčí takové věci zajímali? Nečteme přeci Boží slovo proto, abychom se cítili lepšími. Čteme ho proto, abychom našli Ježíše, abychom pochopili, co je dobré činit, abychom byli dobrými pastýři nejen sami u sebe, ale také u těch druhých. Možná dnešní svět potřebuje hodně napomínat, ale bude lepší, když mu budeme jeho hříchy stále mlátit o hlavu? Dělal to Ježíš? Myslím, že ne. Alespoň ve svědectvích apoštolů nezní, že by pořád ryl do Petra, jak se s tím zapřením pěkně ukázal, jak je na nic, pokud to nebude dělat jinak. I když se Ježíš uměl nazlobit, jeho jednání je svědectvím lásky k Bohu. Co dělal, dělal proto, že Boha má rád, ne proto, že neměl jinou možnost, že se cítil před ostatními blbě, když by tak nejednal. Vezměme si tedy z něj příklad a nechme z našeho jednání zaznít Boží lásce zákonické povinnosti.

*Pane Ježíši, děkujeme, že tvé vzkříšení nám dává poznat, jak veliká je Boží láska k nám.
Prosíme, pomoz nám, aby i v našem jednání byla tato láska přítomná.*

Amen.